

NEMZET MŰVÉSZE DÍJAZOTTAK

2020. NOVEMBER 5.

A Magyar Művészeti Akadémia kezdeményezésére – 2013-ban – az Országgyűlés a magyar művészeti élet kimagasló teljesítményt nyújtó, elismert képviselőinek személyes megbecsülése, méltó életkörülményeinek biztosítása céljából alapította a Nemzet Művésze díjat, amely a legrangosabb hazai művészeti elismerés, és amelyet 2014-ben ítelt oda első alkalommal a díj Bizottsága. A nemzet művészei egy időben legfeljebb 70-en lehetnek. A díjat minden évben a Magyar Művészeti Akadémia köztestület „születésnapján”, november 5-én adják át.

2020-BAN A NEMZET MŰVÉSZE DÍJ BIZOTTSÁG TAGJAI

FERENCZ ISTVÁN

bizottsági elnök, belsőépítész, építőművész,
a Nemzet Művésze, az MMA rendes tagja;

A kultúráért felelős miniszter által felkért tagok:

AKNAY JÁNOS

festőművész, az MMA rendes tagja, a Magyar
Alkotóművészek Országos Egyesületének elnöke;

EPERJES KÁROLY

színművész, az MMA levelező tagja,
a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja;

A Bizottság elnöke által felkért tagok:

BUDA FERENC

költő, műfordító, az MMA rendes tagja,
a Nemzet Művésze;

FINTA JÓZSEF

építőművész, az MMA rendes tagja, a Nemzet Művésze;

GYULAI LÍVIUSZ

grafikus, az MMA rendes tagja, a Nemzet Művésze;

KISS JÁNOS

balettművész, az MMA levelező tagja;

KORNISS PÉTER

fotóművész, a Nemzet Művésze;

KUBIK ANNA

színművész, az MMA rendes tagja;

MEDVECZKY ÁDÁM

karmester, az MMA rendes tagja;

SEBŐ FERENC

előadóművész, népzene kutató, az MMA levelező tagja,
a Nemzet Művésze.

A Nemzet Művésze díj Bizottság 2020-ban tizenegy művésznek ítélte meg a Nemzet Művésze díjat:

NAGY ERVIN építőművész – Építőművészet díjkategóriában

DÁRDAY ISTVÁN filmrendező – Filmművészet díjkategóriában

HILDEBRAND ISTVÁN operatőr – Filmművészet díjkategóriában

PÉRELI ZSUZSA textilművész, keramikus, restaurátor – Iparművészet díjkategóriában

BEREMÉNYI GÉZA író, forgatókönyvíró, rendező – Irodalom díjkategóriában

SZAKONYI KÁROLY író – Irodalom díjkategóriában

FARKAS ÁDÁM szobrászművész – Képzőművészet díjkategóriában

FÖLDI PÉTER festőművész – Képzőművészet díjkategóriában

KOVÁCS MIKLÓS képfestő mester – Népművészet díjkategóriában

RÁNKI DEZSŐ zongoraművész – Zeneművészet díjkategóriában

SOPRONI JÓZSEF zeneszerző – Zeneművészet díjkategóriában

A 2020. november 5-re tervezett, VII. Nemzet Művésze díjátadó ünnepséget a járványügyi helyzet alakulására tekintettel a Magyar Művészeti Akadémia elhalasztotta. Az ünnepséget egy későbbi alkalommal – amikor az egészségügyi helyzet lehetővé teszi – méltó körülmények között rendezzük meg.

Az összes díjazott, valamint a Nemzet Művésze díjról további információ a nemzetmuvesze.hu oldalon található.

NAGY ERVIN

Kossuth-díjas építész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja. Munkásságáért korábban elnyerte a Magyar Művészetért Díjat, az Alternatív Kossuth-díjat és a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét, valamint megkapta a Magyar Művészeti Akadémia Aranyérmét is.

Tanulmányait követően, fiatalemberként kapcsolódott a magyarországi szerves építészeti mozgalomhoz, és már diplomamunkája meghatározó volt az expresszív és organikus épület- és funkcióformálás világában. Részt vett a 70-es évek országbontó folyamatával szembehelyezkedő faluház programban. Közös barátok, ismerősök révén figyelt fel rá Makovecz Imre és hívta meg a műtermébe dolgozni.

Nagy Ervin hisz a magyar építőművészeti eredetiségében, és maga is tevőlegesen vesz részt annak nemzetközi terjesztésében. Szerinte a magyar építészeti anyanyelv valós, létező dolog, amit a világszerte jegyzett Bartók Béla mintájához hasonlóan kell ismertté tenni. Megvalósult épületei a nemzetközi építészeti irodalom emlegetett példái lettek. Német, francia vándor mesterlegények dolgoztak munkáin, s váltak hazájukban e tudással saját stílusuk mesterévé.

A közösségért végzett munkája során alapvető értékeket fogalmazott meg, amire hosszú távú együttműködés alapozható, és nemcsak az építésztszadalmon belül. Ilyennek látja a jó építészet ismérveit: a tartósságot, hasznosságot és arányosságot.

Nagy Ervin életműve, építőművészete a magyar népi építészet forma- és motívumvilágát továbbörökítő, organikus épületei a kortárs magyar építészet kimagasló alkotásai közé tartoznak. Olyan építész ő, aki közéleti szereplésével, önkormányzati és állami főépítészti tevékenységével az ország és a magyar építészet ügyét szolgálja, a nemzeti építészetpolitika és építészeti érdekképviselő területén értékörző munkát végez.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza építőművészeti területen Nagy Ervin Kossuth-díjas építész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja részére életműve elismeréseként.

DÁRDAY ISTVÁN

Kossuth-díjas filmrendező, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, a Film- és Fotóművészeti Tagozat volt vezetője. Az idén nyolcvan esztendőes rendező fél évszázados pályája folyamán tagja volt a Balázs Béla Stúdióknak és a Filmművész Szövetségnek, megkapta többek között a Balázs Béla-díjat, a Filmkritikusok Nagydíját, és a Magyar Művészetért-díjat.

Eleinte szociografikus, elemző és kritikus dokumentumfilmeket készített alkotótársával, Szalai Györgyivel, később számos dokumentum-játékfilmet, ezeket a külföldi kritikusok Budapesti Iskolának nevezték el.

Dárday István játék- és dokumentumfilmjeit a magyarországi társadalmi valóság iránti kivételes problémaérzékenység jellemzi. Bekerült a Balázs Béla Stúdióba, ahol vezetőségi tag is lett. Több filmjének témája, még a rendszerváltás előtt is, a vidéki fiatalokkal és öregekkel, a vidékiek hátrányos helyzetével foglalkozott. Dokumentumfilm-készítő tevékenységében emellett foglalkozott környezetvédelmi kérdésekkel, valamint a nemzeti identitás és a nemzeti kultúra kérdéseivel. Műveivel itthon és külföldön is átütő sikert aratott.

A legutolsó időkben filmjeiben nemzeti zarándokként járja az országot, felkeresik az új életre kelő, vagy éppen elhagyott kistelepüléseket. Ezekben a munkáiban bemutatja az általa szeretve tisztelt Makovecz Imre alkotásait Magyarországon és a környező országok magyarlakta vidékein.

Dárday István új látásmódot fejlesztett ki a dokumentum-játékfilmzésben, ezzel a – mára így híres – budapesti iskola egyik megteremtője lett. Emellett forgatókönyvíróként, valamint stúdióvezetőként, producerként is meghatározó alakja a magyar filmművészetnek.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza filmművészet területén Dárday István Kossuth-díjas filmrendező, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja részére filmrendezői és művészetszervezői alkotó tevékenysége, a társadalmi folyamatok iránti érzékeny, műfajteremtő munkái, különleges életműve megbecsüléseként.

HILDEBRAND ISTVÁN

Kossuth- és Balázs Béla-díjas filmoperatőr és rendező, érdemes művész. A Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje mellett több filmművészeti díjat és életműdíjat tudhat a magáénak.

Dolgozott híradó operatőrként, tanított a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. Rövidfilm-operatőr, majd játékfilm-operatőr volt, később a Mafilm Nemzetközi Stúdió főoperatőre, ezt követően a Pannónia Filmstúdió főoperatőre, majd a Videovox Stúdió produkciós és művészeti vezetője lett.

Virtuózan kezeli a kézikamerát, emellett van érzéke a monumentalitás iránt is. Sajátos megvilágítások, kiemelkedő mestereként a hatvanas évek legnépszerűbb, leglátványosabb produkcióiban dolgozhatott Keleti Márton és Várkonyi Zoltán alkotótársaként, de részt vett nemzetközi tévésorozatok elkészítésében is, ezek operatőre volt.

Hildebrand István a magyar filmművészet kiemelkedő képességű, minden műfajban kísérletező operatőre, nemzedékének egyik legtehetségesebb képviselője. Olyan egyéniség, akinek munkáját formagazdagság, plasztikus fényhatások, kitűnően választott beállítások, és biztos technika jellemzik, emellett bravúros, újító technikai megoldások, optikai trükkök mestere. Aki minden feladatát úgy közelített meg, hogy azt kereste: mit tehet hozzá a látvány, a vetített nagyvászon élménye a történethez.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza filmművészet területen Hildebrand István Kossuth-díjas filmoperatőr és rendező részére a magyar filmművészet egyik legjelentősebb operatőri életművének megbecsüléseként.

PÉRELI ZSUZSA

Kossuth-díjas textilművész, keramikus, restaurátor. Többek között megkapta a Munkácsy Mihály-díjat, és a Magyar Művészetért-díjat, valamint a Prima-díjat, emellett Érdemes és Kiváló művész.

Pérel Zsuzsa a 70-es évek első felétől a magyar gobelinművészet egyik megújítója, stílustermelője. Munkásságát elsősorban a századforduló, a monarchia világa, a régi fényképek hangulata határozza meg. Életművének jelentős része foglalkozik metafizikus és szakrális témákkal. Művei gyönyörű mesék, amelyeket csak a reneszánsz, és barokk gobelinek léptékével lehetne mérni. Egyéni szépségű, lebegő mesészerű költőiség, utolérhetetlen emberszeretet, a múlt megértő visszaidézése, és a hallatlanul magas mesterségbeli tudás jellemzi.

Művészetét végigkíséri a festői látásmód és anyaghasználat. Maga komponálja, emlékezetében őrzi és hosszú hónapok munkájával maga is szövö műveit. Szövés közben pedig egyre újabb és újabb technikai megoldásokat fejleszt ki. Klasszikus technikával szőtt falikárpitjai mellett objektet, rajzokat és papírmunkákat is készít.

Pérel Zsuzsa a kortárs magyar kárpitművészet korszakos jelentőségű képviselőjeként nemcsak itthon, hanem külföldön is ismert és elismert. Ezt jelzi, hogy külföldi művészek közül elsőként önálló tárlatot rendeztek alkotásaiból a gobelin hazájában, a Franciaországban. Mesterségének egyszerre újítója, és kísérletező törekvései mellett hagyományainak megőrzője, az elődök örökségének továbbvivője. Életműve arról tanúskodik, hogy a gobelin ezer és ezer új lehetőséget hordoz, kezében az anyag komplex értelmet nyer, elgondolkodtat és érzelmet közvetít.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza iparművészet területen Pérel Zsuzsa Kossuth-díjas textilművész, keramikus, restaurátor részére annak megbecsüléseként, hogy nem csupán kiváló alkotásokat hozott létre eddigi életművében, de az egész európai és magyar gobelin-művészet megújítására vállalkozott.

BEREMÉNYI GÉZA

Kossuth- és Prima Primissima díjas író, forgatókönyvíró, rendező, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, a Magyar Érdemrend középkeresztje mellett elismerték József Attila- és Balázs Béla-díjjal, az Európai Filmdíjjal, és a Kölcsey-emlékplakettel.

Szabadfoglalkozású író, aki első munkáival rögtön a fiatal írónemzedék élvonalába került. Emellett kisebb-nagyobb megszakításokkal, több mint három évtizeden át írt dalszövegeket Cseh Tamás számára, melyekben kimondódtak olyasmik, amiről hallgatott az akkori irodalom és a filmművészet. Műveiben a nagy igazságokat a történelmi múlttól lassacskán így mondhatta el, ebben a képes beszéd formában.

Szinkron dramaturg is volt a Pannónia Filmstúdióban; külföldi játékfilmek magyar szövegváltozatát írta. Eközben már önálló forgatókönyveket készített rendező kortársai számára. Előbb írói konzultáns, majd társszerző lett, később önálló forgatókönyvíró, majd rendező. Több, egész estét betöltő filmet készített, valamennyit saját forgatókönyve alapján.

A kilencvenes évek közepén a szolnoki Szigligeti Színház rendezője volt, majd a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház művészeti vezetőjeként dolgozott, később ennek a színháznak lett örökös tagja.

Bereményi Gézát hosszú évtizedek óta hasonló kérdések foglalkoztatják: a személyiség, az egyéni egzisztencia világban betöltött helyét keresi, ahol az egyén múltja és az őt körülvevő közösség történelme rajzolja meg a viszonyokat. Gazdag életútja bőséges élményanyagot szolgáltatott számára, hogy életműve a nagy történelmi tablók mellett megmaradjon a hétköznapi igazságok, az átlagemberek sorsának szíven viselőjeként.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza irodalom művészeti területen Bereményi Géza Kossuth-díjas író, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja részére rendkívül sokoldalú, több művészeti ágban is jelentős életműve elismeréseként.

SZAKONYI KÁROLY

Kossuth- és József Attila-díjas író, drámaíró, dramaturg, a Digitális Irodalmi Akadémia alapító tagja, a Magyar Írószövetség és a Francia Drámaírók Szövetségének tagja. Többek között kiérdemelte a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjét, a Magyar Művészetért Díjat és a Prima díjat.

1961-ben jelent meg első kötete a Magvető Kiadónál, ezt követően elbeszélései, regényei mellett sorra mutatták be drámáit, tévéjátékait, színpadi adaptációit és rádiójátékait. Életműkiadása 15 kötetben jelent meg.

Drámaírói munkássága különösen sikeres: az *Adáshiba* című darabját 1970 óta körülbelül százszor mutatták be több kis- és nagyváros színházában, de látható volt Európa legnagyobb teátrumaiban is – ez különlegesség a magyar színművek között.

Szerkesztőbizottságok, kuratóriumok tagjaként rendkívül tevékeny az irodalmi élet szervezésében is. Az *Írók lámpafényénél* című könyveivel és a *Lyukasórában* megjelenő sorozatával pedig sokat tett a kortárs irodalom és az elődök újrafelfedezéséért.

Szakonyi Károly műveiben közvetlen elbeszélő hangon és erkölcsi érzékenységgel ábrázolja az önmagukat és emberi hivatásukat kereső hőseit. Ezen alapuló életműve, sikeres kötetei és nagy közönséget vonzó drámái hosszú évtizedek óta meghatározóak. Ez tette őt a magyar szépirodalom napjainkban is elismert és népszerű szereplőjévé.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza irodalom művészeti területen Szakonyi Károly Kossuth-díjas író, drámaíró, dramaturg részére a magyar irodalom kiválóságaként létrehozott életműve elismeréseként.

FARKAS ÁDÁM

Kossuth-díjas szobrászművész, egyetemi tanár, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja. Munkácsy Mihály-díjas és Érdemes művész, emellett megkapta a Prima-díjat, a Samu Géza-díjat és a Kerényi Jenő-díjat.

Farkas Ádám a kortárs magyar szobrászművészet egyik kiemelkedő alakja, aki az 1960-as évektől induló töretlen alkotói pályáján a szobrászat hagyományos eszközeivel értékálló, tiszta eszmeiséget közvetítő, nemesen egyszerű formákból építkező plasztikákat készít.

Művészetében idealizmusa a természet iránti szeretetből és tiszteletből táplálkozik, mindent ehhez viszonyít, ugyanakkor ízig-vérig szobrász, mert a formaanalízis vágya újabb és újabb plasztikai jellegű problémák átgondolására ösztönzi. Folyamatosan keresi a világban megnyilvánuló alkotóerőt, annak létjogosultságát.

„Átalakítható-e a világ?” – teszi fel gyakran a kérdést, ami jól világítja meg művészi attitűdjét. Számára epicentrum a természet, mindent ehhez mér és ehhez alakít, központi kérdése, hogy a világban a szobrászat milyen szerepet tölthet be, az organikus kifejezőmód elsődleges nála. Bár dolgozik bronzsal és fával is, megszállottan faragja a követ, ezt az ellenálló, kemény és nemes anyagot.

Művei ma már jelentős hazai és külföldi köz-, illetve magángyűjtemények részét képezik, köztereket díszítenek. Rendszeres résztvevője hazai és nemzetközi kiállításoknak.

Farkas Ádám a művészeti közélet szervezésében is aktív, emellett a művészeti oktatásban évtizedek óta részt vesz, fiatalon kijutott Párizsba, ahol művészetet hallgathatott, majd itthon tanított is, jelenleg professor emeritusként tanít a Magyar Képzőművészeti Egyetemen, melynek korábban rektora és sokáig a szobrász tanszék vezetője is volt.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza képzőművészet területen Farkas Ádám Kossuth-díjas szobrászművész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja részére nemzetközi mércével mérve is jelentős művészeti tevékenysége és a művészeti életben betöltött szerepe megbecsüléseként.

FÖLDI PÉTER

Kossuth- és Prima Primissima díjas festőművész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja. Művészetéért Derkovits-nívódíjat, Munkácsy Mihály-, SZOT- és Magyar Művészetért-díjat kapott, valamint elnyerte a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztjét, emellett az Érdemes Művész kitüntető cím tulajdonosa.

Földi Péter művészete egyéni utat jár be. Művészettörténeti vélemény szerint az emberi lét legalapvetőbb igazságairól festi tiszta színekben felfénylő „meditációs” képeit. Ezeket jelekké fokozott, de eredeti létüket-lényüket is megőrző növények, madarak, s a velük ambivalens viszonyban együtt élő, szuggesztív tekintetű, formailag sematizált emberfigurák népesítenek be. Neki a természettel való szerves együttélés, a népi hagyomány, és a tiszta naivsággal készült gyermekrajz eleven inspirációs forrás. Földi Péter ecsetje nyomán a szűk élettér kozmikussá alakul és tág érvényességűvé nyílik.

A furcsa képkivágások, a szokatlan nézőpontok, a síkszerű kompozíció, s az átalakulások-átalakítások, a torzulások-torzítások révén az állati és emberi tulajdonságok elmosódnak, felcserélődnek. Váratlanul újszerű mondanivalóval telítődnek.

Művészetét olajjal vászonra és fatáblára, vizes páccal merített papírra festve és ceruzával rajzolva, vagy bronz-kisplasztikáin jeleníti meg. Földi Péter munkáin embereket, valóságos és képzelt állatokat látunk a fehér, a rózsaszín háttér előtt, vagy inkább e világos színfalak között, vagy sejlenek elő a barnás-fekete, titokzatos, sötét derengésből, melyet legutóbb, Múcsarnok-beli kiállításán is megcsodálhattunk.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza képzőművészet területen Földi Péter Kossuth-díjas festőművész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja részére iskolateremtő emblematikus alkotói tevékenysége, egyéni, magas szintű művészete és életműve elismeréseként.

KOVÁCS MIKLÓS

Kossuth-díjas népi iparművész, kékfestő mester, a népművészet mestere, a Magyar Művészeti Akadémia köztestületi tagja. Több művészeti díj mellett megkapta a Lengyel Köztársaság Tisztikeresztjét, valamint Tiszakécske Város Díszpolgári címét.

Kovács Miklós többgenerációs kékfestő családba született, ahol a kékfestés tudománya, a munkafolyamatok ismerete nemzedékeken át öröklődött. Ő is – iskolái mellett – kékfestő mester édesapjától tanulta a szakmát és annak féltve őrzött titkait. A régi családi műhelyt több ízben korszerűsítette, gépeket, eszközöket szerzett be a munka meggyorsítására és megkönnyítésére.

Munkájában ötvözi a több száz éves hagyományt az új tervezések és kísérletezés eredményeivel. Ennek köszönhető, hogy napjainkban tiszakécskei műhelye számít az ország legmodernebb ilyen létesítményének.

Művei tökéletes technikai kivitelben készülnek, amihez régi nyomódúcokat is használ, elsősorban a kézi mintázásnál. A különféle kiállításokon igen népszerűek kékfestő kelméi és lakástextíliái. E szép és ma már ritka mesterség szeretetét családjára is átörököltette, felesége és lányai népi iparművészek és méltó folytatói a családi örökségnek.

Kovács Miklós kiemelkedő mesterségbeli tudásával élete során mestertársai szakmai nagybecsülését is kivívta, lakhelyén különleges tisztelet övezi. Termékei híven tükrözik egy régi, ma már kevesek által gyakorolt mesterség tapasztalatait és szakmájának újíto szándékát.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza népművészeti területen Kovács Miklós Kossuth-díjas népi iparművész részére az évszázados múltra visszatekintő művészi mesterség: a kékfestés „dinasztikus” művelésének és társadalmi megbecsültségének megőrzése, fenntartása, és továbbadása érdekében folytatott munkássága, valamint a magyar népi kultúra ápolásának, értékteremtő gyarapításának elismeréséért.

RÁNKI DEZSŐ

Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas, kiváló és érdemes zongoraművész. Megkapta többek között a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal és a Budapest díszpolgára címet, a Magyar Művészetért és a Prima Primiissima díjat.

Ránki Dezső a híres zeneakadémiai Kadosa-osztály tagja volt. Főiskolai éveitől kezdve rendszeresen vendégszerepelt külföldön is, tanulmányai befejeztével az Zeneakadémián tanított. A Filharmónia szólistájaként adott és ad koncerteket a világ különböző részein. Sok neves fesztivál vendége volt, ahol kamarazenészként is sokszor lépett pódiumra. A világ vezető zenekarai társaságában játszhatta el a zongoraverseny repertoár nagy részét. Több mint félszáz lemezt készített, a Hungaroton mellett több fontos külföldi cég is kiadta műveit.

A kritikusok szerint nála minden, ami másnál mesterkéltnek hat, egyszerűvé válik, minden, ami egyébként bonyolult, magától értetődővé lesz. Kiemelkedő rendkívüli muzikalitása, biztos stílusérzéke, költői előadásmódja, zenélésének mélysége és intenzitása, elegáns és biztos virtuozitása.

Ránki Dezső a magyar előadó-művészet napjaink egyik leghitelesebb képviselője, aki öt évtizede egységesen magas színvonalon képviseli az egyébként is világhírű magyar zongoraművészek társadalmát itthon és külföldön.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza zeneművészeti területen Ránki Dezső Kossuth-díjas zongoraművész részére, aki művészetével nagyban hozzájárul a magyar kultúra gazdagításához, terjesztéséhez hazánkban és a nagyvilágban egyaránt.

SOPRONI JÓZSEF

Kossuth- és Erkel-díjas zeneszerző, zenepedagógus, érdeemes művész. A Bartók–Pásztory- , a Pázmány Péter- és az Artisjus-díj mellett megkapta a Kiváló művész elismerést és a Sopron díszpolgára címet.

Szülővárosában, Sopronban tanult zongorázni, majd a Zeneművészeti Főiskolát követően zeneelméletet, aztán zeneszerzést tanított. A Zeneakadémián is oktatni kezdett, előbb docensként, majd egyetemi tanárként, később rektorhelyettes, majd az egyetem rektora lett. Az ő idején jött létre a csembaló tanszak, kezdődött a jazz oktatása, és a vidéki tanárképzőkben négy évre emelték a képzési időt. Jelenleg professor emeritus az Alkotóművészeti és Zeneelméleti Ismeretek Tanszékének zeneelmélet szakcsoportjában. Műveiből több rádió- és hangfelvétel készült, főleg a Hungaroton kiadásában.

Zeneszerzői ars poeticáját így fogalmazta meg: „Annak a műnek van létjogosultsága, amelyet csak az írhatott, aki írta. Csak annak a műnek van létjogosultsága, amelyben teljes hitelességgel megjelenik az alkotó. Én csak annyit tehetek, hogy személyiségemet teljes mértékben átengedem a komponálásnak. Műveim csak belső szükségszerűségből születnek, akkor is, ha esetleg megrendelésre dolgozom. A zene okozzon örömet, ahogy ez évszázadok során működött. Amikor »szép« zenéről beszélek, nem gondolok stílusra, de hitelesen gondolkodó alkotó személyiségekre.”

Soproni József zeneszerzői munkássága egyrészt az európai klasszikus zene hagyományain nyugszik, másrészt az újkori magyar zenét szintézisreemtő tehetségével az európai zene mellé emelte. Művei gazdag, változatos műfaji keretekben teljesebben ki.

A Magyar Művészeti Akadémia Nemzet Művésze díj Bizottsága a Nemzet Művésze címet adományozza zeneművészeti területen Soproni József Kossuth-díjas zeneszerző, zenepedagógus részére sok évtizedes kiemelkedő zeneszerzői és zenepedagógusi tevékenysége megbecsüléseként.